

Průvodka

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	<i>Opakování funkčních stylů</i>
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_01_20
Pořadí DUMu v sadě	20
Vedoucí skupiny/sady	<i>Zdeňka Valčíková</i>
Datum vytvoření	<i>12. 05. 2013</i>
Jméno autora	<i>Tereza Zahradníková</i>
E-mail autora	<i>zahradnikova@gymjev.cz</i>
Ročník studia	<i>1. ročník</i>
Předmět nebo tematická oblast	<i>Český jazyk a literatura</i>
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Tento materiál slouží k opakování funkčních stylů prostřednictvím různých cvičení. Zahrnuje i práci s ukázkami různých funkčních stylů. Inovace: mezipředmětové vztahy, využití ICT

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

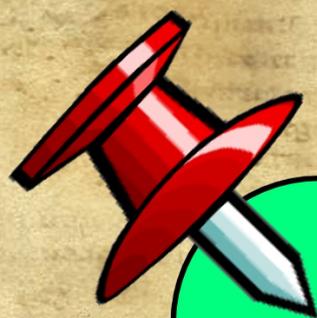

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

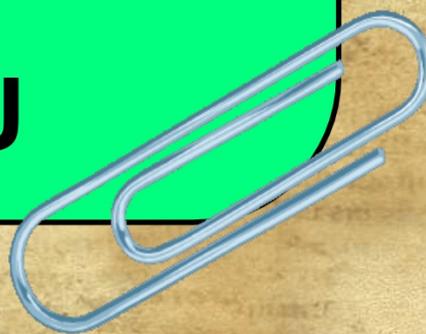
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: **CZ.1.07/1.5.00/34.0802**

**OPAKOVÁNÍ
FUNKČNÍCH
STYLŮ**

Pracujte ve skupinách.
Charakterizujte funkční styly:

1) Styl prostěsdělovací

Funkce a charakteristika stylu

2) Styl publicistický

Slohové postupy a útvary

3) Styl odborný

4) Styl administrativní

Jazykové prostředky
a stavba textu/projevu

5) Styl umělecký

6) Styl řečnický

Oblast použití

Funkční styl...

No hele, tak sem se na tu bižuli šrotil celej víkend, šak viš... Ta písemka byla fakt hustá, hele, pěknej vopruz. A co ty? V pohodě? Ale ty seš šprt, hele, dycky říkáš, že to bude bajle, ale dycky se nadrtíš a máš jedničku... Hele, večer si písнем a zapaříme, těším se na suprovou střílečku. Hele, čus zejtra...

Vytvořte fiktivní rozhovor na téma ze školní třídy či ze života vaší rodiny.

1) Jaká je funkce textu?

2) Určete slohový postup a slohový útvar.

3) Jaká je forma textu?

4) Kde se s textem setkáme?

5) Charakterizujte jazykové prostředky.

Funkční styl...

Zeman ze sebe dělá snadný terč: Pane prezidente, dál od toho okna!

Je vidět, že se prezident Miloš Zeman (68) nefláká. Fotoreportéři jej totiž zastihli, jak úřaduje na Pražském hradě, kam se ještě nepřestěhoval, v půl desáté večer. Fotografie ale možná také odhalila klíčový nedostatek v ochraně hlavy státu...

Americký prezident Barack Obama (51) se musí držet co nejdále od oken jakéhokoliv objektu, ve kterém právě je. To aby si na něj nepočíhal nějaký atentátník.

Zeman se ale chodbičkami a místnostmi Hradu čiperně pohybuje právě podél osvětlených oken a vystavuje se tak možnému nebezpečí.¹⁾

Jaký je rozdíl mezi seriózním tiskem a bulvárem?

1) Jaká je funkce textu?

2) Určete slohový postup a slohový útvar.

3) Z jakého zdroje text pravděpodobně pochází?

4) Charakterizujte jazykové prostředky.

Funkční styl...

graffiti [z angl. *grae-*, z it. *graffito*, rytí], pův. označení pro nápisy anonymně vyryté do zdí domů (zachovány např. v Egyptě, v Pompejích); později souhrnné označení pro vesměs anonymní nápisy n. kresby na obvykle veřejně přístupných místech. G. jako spontánní, neakademické um. projevy začaly během 20. st. vzbuzovat stále větší zájem. Jako původní jev protestních hnutí 60. a 70. let se g. produkce živě rozvíjela, zejm. v USA. Malby vyvedené ve sprejových technikách jako výraz soc. a polit. nespokojenosti ovládly postupně urbánní prostor velkých m. (vagony newyorské podzemní dráhy jako mobilní um. dílo; dříve také berlínská zeď). Někt. umělci, touto vlnou ovlivnění, pojali g. jako legitimní a komercionalizovanou formu umění (K. Haring). G. mohou být také projevem vandalismu, zejm. pokud se objevují v hist. zástavbě.²⁾

Napište krátkou úvahu na téma graffiti.

- 1) Jaká je funkce textu?
- 2) Určete slohový postup a slohový útvar.
- 3) Jaký je zdroj? Komu je text určen?
- 4) Charakterizujte jazykové prostředky a stavbu textu. Vysvětlete podtržené výrazy.

Funkční styl...

Petr Novák

Veselá 56

Žádost o místo

Pane Novák, dočetl jsem se, že do vaší fabriky přijmete technika. O tuto práci jsem se ucházel již před dvěmi lety, ale nepřijaly jste mně. Mohu nabýdnout dlouholetou praxi a široké zkušenosti. Můžete zavolat p Němcovi, jež vám o mě podá samé dobré správy. Jenda

Za ředitele firmy sestavte odpověď se všemi náležitostmi.

1) Jaká je funkce textu?

2) Určete slohový postup a slohový útvar.

3) Najděte nedostatky uvedeného textu. Všimněte si stránky jazykové a pravopisné, kompoziční a formální.

4) Text přepracujte.

Jan Lukáš
Pražská 85
617 00 BRNO

Agros, s. r. o.
Ing. Petr Novák, ředitel
Veselá 56
617 00 BRNO

Brno 24. 4. 2013

Žádost o místo

Vážený pane řediteli,

v Lidových novinách z 22. 4. 2013 jsem se dočetl, že do Vaší firmy přijmete technika. O tuto práci jsem se ucházel již před dvěma lety, ale z důvodu plné kapacity jste mě nepřijali.

Mohu nabídnout dlouholetou praxi a bohaté zkušenosti. Bližší informace Vám na tel. čísle +420602554200 podá můj bývalý zaměstnavatel p. Němec.

Předem děkuji za odpověď.

S pozdravem

Příloha

Jan Lukáš

Jan Lukáš

Funkční styl...

Šedivé mlhy nad lesem plynou,
jako duchové vlekouce se řadem;
jeřáb ulétá v krajinu jinou -
pusto a nevlídno ladem i sadem.
Vítr od západu studeně věje
a přižloutlé listí tichou píseň pje.
Známá-tě to píseň; pokažděť v jeseni
listové na dubě šepcí ji znova:
ale málokdo pochopuje slova,
a kdo pochopí, do smíchu mu není.
(...)

Poutníče milý! - Než tys ještě mladý,
ještě vous tobě nepokrývá brady
a tvoje líce jako pěkné panny -
ale což tak bledé a smutně zvalé
a tvoje oči v důlky zapadlé!
Snad ve tvém srdci žel pochovaný?
Snad že neštěstí tvé tělo svíží
lety šedivými dolů k zemi níží?³⁾

1) Jaká je funkce textu?

2) Určete slohový postup.

3) Jaká je struktura (kompozice) textu?

4) K jakému literárnímu druhu a žánru text patří?

5) Charakterizujte jazyk. prostředky.

Kdo je autorem textu? Z jakého díla ukázka pochází? Znáte její název?

Funkční styl...

Vážený spoluobčané,

dovolte, abych Vás z Pražského hradu v první den roku 2013 jako každoročně pozdravil a do nadcházejících dvanácti měsíců Vám popřál zdraví a štěstí v osobním životě a naší zemi politickou a ekonomickou stabilitu a tolik potřebnou svornost občanů.

Po celé uplynulé desetiletí jsem v tento den přicházel do své pracovny se zcela výjimečným pocitem. Ne proto, že je zaplněna kamerami, technikou a televizními pracovníky, ale proto, že první den roku – snad více než jakýkoli jiný – vnímáme jako cosi zvláštního...⁴⁾

1) Jaká je funkce textu?

2) Určete slohový útvar.

3) Jaký je zdroj? Komu je text určen?

4) Poslechněte si část projevu a všimněte si osobnosti řečníka (vzhled, chování, artikulace, tempo řeči, intonace, síla hlasu, gestikulace).

5) Přečtěte si projev a charakterizujte: a) strukturu projevu; b) zvolené jazykové prostředky; c) témata projevu

5) a) Struktura projevu

- úvod - oslovení diváků/posluchačů, přivítací formule
- stať - rozvádí své myšlenky, přináší argumenty
- závěr - působí na city posluchače, zdůrazňuje cíl řeči, nabádá ke změnám, nakonec poděkování za pozornost

b) Jazyk. prostředky

- spisovný jazyk
- odborné výrazy, slova cizího původu (realistický optimismus, byrokracie)
- oslovení (Vážení spoluobčané)
- zvolání, výzvy (dejme si na to pozor)
- slova citově zabarvená, neobvyklá spojení (našeptávači, namyšlení samozvaní spasitelé)
- prostředky uměleckého stylu (mezi vládou a opozicí je vykopán hluboký a stále více se rozšiřující příkop)

c) Témata projevu

- V. Klaus zhodnotil uplynulých deset let, kdy zastával funkci prezidenta
- objevuje se kritická analýza jak z politického, tak z ekonomického hlediska (vláda je nesourodá a nestabilní, opozice je negativistická, nepřesvědčivá; k neklidu přispívá přílišná byrokracie a silná regulace, která stojí na ... základně ... evropských pravidel a norem, které se zdravým rozumem nemají moc společného ⇒kritika Evropské unie)
- vyzývá k návratu k tradičním hodnotám

Poznámky k ukázkám:

Strana 6

¹⁾Renovica, V.: Zeman ze sebe dělá snadný terč: Pane prezidente, dál od toho okna! Blesk.cz, 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/195292/zeman-ze-sebe-dela-snadny-terc-pane-prezidente-dal-od-toho-okna.html>.

Strana 7

²⁾Čermák, J. et al.: Nové universum. Všeobecná encyklopedie. Praha: Euromedia Group k. s. - edice Universum 2003, str. 313.

Strana 10

³⁾Erben, K. J.: Kytice. Český Těšín: Agave 2002, str. 91 - 92.

Strana 11

⁴⁾Klaus, V.: Novoroční projev prezidenta republiky 2013. Klaus.cz, 2013, [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.klaus.cz/clanky/3267>.

Seznam pramenů a literatury:

Mužiková, O., Markvartová, B., Klusáčková, L., Jeřábková, E.: Odmaturuj z českého jazyka. Brno: Didaktis 2002. ISBN 80-86285-36-7.

Kostečka, J.: Český jazyk pro 1. ročník gymnázií. Praha: SPN 2005. ISBN 80-7235-135-4.

Mašková, D.: Český jazyk - přehled středoškolského učiva, edice Maturita. Třebíč: Nakladatelství VYUKA.CZ 2010. ISBN: 80-902571-5-1.

Strana 6

Renovica, V.: Zeman ze sebe dělá snadný terč: Pane prezidente, dál od toho okna! Blesk.cz, 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z:

<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/195292/zeman-ze-sebe-dela-snadny-terc-pane-prezidente-dal-od-toho-okna.html>.

Strana 7

Čermák, J. et al.: Nové universum. Všeobecná encyklopedie. Praha: Euromedia Group k. s. - edice Universum 2003. ISBN 80-242-1069-X.

Strana 10

Erben, K. J.: Kytice. Český Těšín: Agave 2002. ISBN 80-86160-64-5.

Strana 11

Klaus, V.: Novoroční projev prezidenta republiky 2013. Klaus.cz, 2013, [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.klaus.cz/clanky/3267>.

Seznam odkazů:

Strana 11

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10483849868-novorocni-projev-prezidenta-republiky-vaclava-kause/213411033110101/>

<http://www.klaus.cz/clanky/3267>

Všechny objekty použité v tomto výukovém materiálu jsou z databáze SW ActivInspire společnosti Promethean.

Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA.